

UUDISTUVA JA OSAAVA SUOMI 2021-2027
EU:N ALUE- JA RAKENNEPOLITIIKAN OHJELMA

EAKR - Valtakunnallisten teemojen toteutuskatsaus

Katsaus 31.10.2024 mennessä toteutuneisiin valtakunnallisten teemojen toimintaan ja tuloksiin.

Valtakunnallinen teema	Innovaatio- ja osaamisverkostot
Yhteyshenkilöt (koordinaatio tms. hankkeen yhteyshenkilö ja rahoittajan vastuuhenkilö)	Kalevi Pölönen, Etelä-Savon ELY-keskus Tiina Arvola, Etelä-Savon ELY-keskus Martti Mäkimattila, LAB-ammattikorkeakoulu
Vastuullinen hallinnonala ja ministeriön vastuuhenkilön yhteystiedot	TEM Mika Pikkarainen, mika.pikkarainen@gof.fi
Teeman toteutusaika	10/2021-10/2024
Teeman (EU+ valtio): a) julkinen rahoituskehys b) varaukset c) sidotut valtuudet d) maksetut kustannukset	a) 27 milj. € b) 6 791 673 + 4 607 787 = 11 399 460 € c) 6 791 673 + 4 607 787 = 11 399 460 € d) 1 244 007 €

1) Tiivis kuvaus valtakunnallisen teeman sisällöstä ja teemassa rahoitettujen hankkeiden lukumäärä (max. 2000 merkkiä).

Teema tukee Suomen TKI-toiminnan (tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta) strategisia tavoitteita vuodelle 2030. Keskeisenä tavoitteena on, että tutkimuksen tulokset siirtyvät yhä tehokkaammin yritystenkasvavaksi liiketoiminnaksi, T&K-menot kasvavat 4 prosenttiin bruttokansantuotteesta ja sitä kautta yritysten kansainvälinen kilpailukyky vahvistuu ja innovaatiokyvykyys kasvaa.

Yhtenä painopisteenä on erityisesti pk-yritysten kannustaminen TKI-toimintaan ja yhteistyöhön tutkimuslaitosten kanssa. Pk-yritysten mukanaolo edistää myös suomalaisten yritysten integroitumista kansainvälisiin arvoverkostoihin, jotka vahvistavat pk-yritysten kilpailukykyä ja osaamista.

Alueelliset TKI-toimijat hyötyvät entistä vahvemmissa yhteistyöverkostoista, jotka mahdollistavat laajempia ja vaikuttavampia elinkeinoelämäverkottuneita tutkimushankkeita. Tavoitteena on rakentaa yhteistyöverkostoja, jotka tukevat alueellisten ja kansainvälisten arvoketjujen vahvistumista ja suomalaisten pk-yritysten roolia niissä. Näiden verkostojen avulla pyritään synnyttämään maailmanluokan innovaatio- ja kokeiluympäristöjä Suomessa. Innovaatioympäristöjä, joita suomalainen elinkeinoelämä hyödyntää aktiivisesti omassa innovaatiotoiminnassaan.

Teema varmistaa, että koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden tulokset valjastetaan tehokkaasti yritysten liiketoimintaan, mahdollistaen nopean teknologian käyttöönoton ja kaupallistamisen. Yritysten ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyössä painotetaan rohkeutta uudistua ja kehittää

yhteiskunnallisia haasteita ratkaisevia innovaatioita, mikä tukee myös yritysten kykyä sopeutua muuttuviin markkinatarpeisiin.

Teemasta on rahoitettu vuonna 2023 7 kpl valmisteluhankkeita, vuonna 2024 6kpl. Elinkeinoelämäverkottuneita tutkimushankkeita on rahoitettu vuonna 2023 5 kpl ja vuonna 2024 rahoitetaan 7 elinkeinoelämäverkottunutta tutkimushanketta. Tutkimushankkeet ovat rinnakkaishankkeista muodostuvia hankekokonaisuuksia ja hankkeiden todellinen kokonaismäärä teeman toiminnan aikana on 62 kpl.

2) Kuvaus valtakunnallisen teeman konkreettisesta toiminnasta 31.10.2024 mennessä (max. 4000 merkkiä).

Teemasta on järjestetty 2 valmisteluhakua, 2 tutkimushakua ja 1 koordinaatiohankkeen haku. Yksi tutkimushankehaku on tällä hetkellä avoinna. Jokaiseen hakuun on järjestetty myös hakuinfo, joihin on osallistunut aktiivisesti kuuntelijoita. Teemasta on järjestetty hakuihin liittyvää neuvontaa hakuihin liittyen sekä ohjattu hakijoita myös muiden rahoitusten piiriin.

IOV-teemaa tukeva koordinaatiohanke (Innovate) aloitti 1.9.2023, ja on rakentanut viestintää tukevat verkkosivut www.innoverkostot.fi sekä viestinyt #Innoverkostot tunnuksella LinkedIn alustalla. Näille kanaville on luotu teeman mukaista sisältöä tukemaan rahoitushakua, sekä esitelty rahoitettuja hankkeita sekä näiden konsortioita. Alustoja sekä Innoverkostojen uutiskirjettä on myös käytetty informoimaan tarjolla olevista palveluista, rahoitusinfoista ja tapahtumista. Sivuilta on mm. käytännössä voinut seurata etänä rahoitusinfoja ja sieltä on voinut varata aikoja mm. hakemusten sparraukseen tai ilmoittautua tapahtumiin. Lisäksi sivuilta löytyvistä yhteystiedoista on vastattu sekä sähköpostitse että puhelimitse että puhelimella teemaa ja sen hakuihin koskeviin tiedusteluihin.

Koordinaatiohankkeen osana on tehty kansallinen kartoitus tutkimusorganisaatioiden ja muiden julkisten toimijoiden TKI-infrastruktuurien yrityksille suunnatuista palveluista, jonka analyysivaihe on parhaillaan menossa ja tulokset valmistuvat 2025. Selvitys käsittää a) infrastruktuurien yrityksille suunnattujen palvelujen kartoituksen julkisista lähteistä ja tietokannoista ja b) infrastruktuurien tarjoajien, yrityskäyttäjien ja rahoittajien haastattelut ja analysoinnin. Haastattelujen yhteydessä järjestettiin myös vierailuja useimpiin infrastruktuureihin. Infrastruktuurien tarjoajien haastattelut on tehty, yrityshaastattelut ovat käynnissä ja rahoittajien haastattelut alkamassa. Kartoitusta tehdessä ja siitä raportoitaessa on myös kerrottu saatavilla olevasta rahoituksesta ja pyritty linkittämään sekä aktivoimaan toimijoita keskenään. Kartoituksen tavoitteena on identifioida aidosti yrityksiä käytössä olevat tutkimusinfrastruktuurit, hahmottaa palvelujen tarjonta ja tuotteistus sekä kannustaa infroja myös yhdessä kehittämään yrityksille suunnattuja tutkimuspalveluja.

Hanke on käynyt vuoropuhelua eri TKI-mahdollistajien (kaupungit, rahoitusinstrumentit, tutkimuslaitokset, julkishallinnon elimet, ym.) sekä yritysten kanssa. Näin on pyritty rakentamaan ymmärrystä toimijoiden aktivoinnille sekä sidosryhmäyhteistyölle. Esimerkkinä tästä on osallistuminen maakunnallisiin TKI-tapahtumiin sekä Innokaupunkien sihteeristön kokouksiin. Koordinaatiohanke on myös pitänyt yhteyttä toisiin koordinaatiohankkeisiin, mm. kokemusten jakamiseksi ja yhteistyön tekemiseksi, sekä osallistunut TEMin järjestämään strategisten hankkeiden aloitustapahtumaan Vetureista vauhtia- Strategisten hankkeiden avaustilaisuuteen 29.11.2023 sekä työkokouksiin.

3) Arvio valtakunnalliselle teemalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta tarkastelujaksolla ja kumulatiivisesti toiminnan käynnistymisestä (max. 2000 merkkiä).

Teemaan tullut yhteensä 107 hakemusta, joista käynnistynyt 5 elinkeinoelämäverkottunutta tutkimushankekokonaisuutta sisältäen kokonaisuudessaan 43 tutkimushanketta. (Hyväksymisprosentti 40 %). EU-rahoitusta on haettu ohjelmakauden alusta 19 milj. €. Hakemuksia on saapunut ja käynnistynyt hyvin valtakunnallisella tasolla maantieteellisesti tarkasteltuna. Hakijajakauma:

- 69 ammattikorkeakoulu
- 42 yliopisto
- 10 säätiö tai muu järjestö tai yhdistys
- 3 tutkimuslaitos
- 2 ammattioppilaitos
- 1 valtionviranomainen

Teemasta rahoitettujen hankkeiden vaikuttavuutta voidaan arvioida indikaattoreiden kautta. Indikaattoritarkastelussa indikaattorit voidaan jakaa teemoihin, joita käytetään myös ekosysteemisopimusten vaikuttavuuden arvioinnissa. Käynnistyneiden ja vuoden 2025 alussa käynnistyvien hankkeiden indikaattoritavoitteet ovat seuraavat:

- Kasvun edellytykset
 - Yritykset yhteistyössä tutkimuslaitosten kanssa (RCO10) 155 kpl Tavoite 200
 - Yhteiskehittämistä tukevat alustat ja verkostot (NO02) 57 kpl Tavoite 28
 - Yhteiskehittämiseen osallistuvat yritykset (NO03) 184 kpl Tavoite 90
 - Yhteisiin tutkimushankkeisiin osallistuvat tutkimusorganisaatiot (RCO07) 141 kpl Tavoite 6kpl
- Vaikutus innovaatiokyvykkyyksiin
 - Verkostojen ja innovaatioekosysteemien kehittämät innovaatiot, tuotteet ja palvelut (NR01) 48 kpl Tavoite 41 kpl
 - TKI-infrastruktuuria käyttävät yritykset (NR02) 51 kpl Tavoite 5 kpl
 - Uudet tuella aikaansaadut työpaikat (RCR01) 36 kpl Tavoite 22 kpl
- Vaikutus kestävään yhteiskuntaan
 - Tuote- tai prosessi-innovaatioita tekevät pk-yritykset (RCR03) Tavoite 22 kpl

Määrälliset tavoitteet teemalle on laskettu rahoituksen prosenttiosuudella koko ohjelman tavoitteesta.

4) Kuvaus tulevana vuonna toteutettavasta toiminnasta ja suunnitelluista painotuksista (esim. hakuihin liittyen) (max. 2000 merkkiä)

Teemasta on käynnistetty haku lokakuussa 2024. Haku päättyy tammikuussa 2025. Tähän hakuun tulleet hankkeet arvioidaan ja käynnistetään vuoden 2025 aikana. Seuraava haku käynnistyy vuoden vaihteessa 2025–2026.

Vuoden 2025 alussa viestitään käynnistyneistä uusista hankkeista ja tuodaan esillä aikaisemmin rahoitettujen hankkeiden kuulumisia.

Hanketoimintaa ja rahoitusinfoja tuetaan vuonna 2025 viestinnällisesti koordinaatiohankkeen alustoilla, saatujen kokemusten mukaan parhaita käytänteitä soveltaen ja hyväksi havaittuja menetelmiä hyödyntäen sekä uusia kehittäen. Tarkoituksena on mm. tukea hakijoita tarjoamalla relevanttia ajantasaista tietoa, vahvistaa kunkin teeman hakijoiden/toimijoiden keskinäistä ja teemojen välistä yhteistyötä sekä kerätä syötteitä tulevien hakupainotusten suuntaamiseksi. Viestintä ja vuorovaikutus tähtää samalla myös eri sidosryhmien aktivointiin ja kansallisella tasolla IOV-teeman tunnetuksi tekemiseen.

Koordinaatiohanke järjestää ylimaakunnallisen TKI-infratutuksi – Nostetta tutkimus- kehitys- ja innovaatioyhteistyöhön tapahtuman 12.11.2024 Lahden tiedepäivän yhteydessä. Tapahtumassa esitellään TKI-infrastruktuurikartoituksen tuloksia sekä esimerkkejä yritysten ja TKI-infrojen yhteistyöstä. Lisäksi tapahtumassa on mahdollisuus esitellä TKI-infroja toisille toimijoille ja yrityksille. Tavoitteena on tukea tutkimuslaitosten TKI-toimintaa yritysten kanssa sekä lisätä tietoa tarjolla olevista palveluista. Tapahtumassa on myös työpaja, joka toimii osana työpajojen kokonaisuutta ja jonka tarkoituksena on edistää IOV-teeman TKI-yhteistyön tavoitteita. Työpajat jatkuvat keväällä 2025. Niiden sekä edelle kuvatun TKI-kartoituksen tulokset raportoidaan syksyyn 2025 mennessä.

Yhteydenpitoa jatketaan eri TKI-toimijoiden ja yritysten kanssa IOV-teeman vaikuttavuuden varmistamiseksi. Erityisesti kohteena on hankerahoitusta hakeneet ja saaneet hankeconsortiot. Koordinaatiohanke jatkaa myös vuorovaikutusta ohjaavien tahojen kanssa, kuten ELY, BF, TEM ja OKM TKI-infrakartoituksen tulosten hyödyntämiseksi ja yhteisten toimintamallien edistämiseksi kansallisella tasolla. Samoin pyritään edelleen kehittämään yhteyksiä EU toimintatasolle, sekä esim. Suomen yrittäjien verkostoihin laajemmän kokonaiskuvan saamiseksi ja koordinaatoroolin täyttämiseksi.

5) Kuvaus teeman yhteyksistä alueelliseen toimintaan, esim. toteutuneet toimenpiteet ja yhteistyö (max. 2000 merkkiä)

Tutkimus- ja kehittämistoiminta on olennainen osa Suomen kestävä kasvun ohjelmaa. TKI-toimijoiden yhteistyöverkostot tukevat kytkeytymistä ylläalueellisiin arvoketjuihin ja vauhdittavat paikallisia investointeja kansainvälisen tason innovaatio- ja kokeilu ympäristöjen synnyttämiseksi.

Tavoitteena on, että hankkeiden myötä TKI-toimijoiden alueiden välinen yhteistyö vahvistuu ja alueelliset innovaatioekosysteemit ovat kansainvälisesti aiempaa vetovoimaisempia. Vaikuttavuuden lisäämiseksi tutkimusta ja sitä hyödyntäviä verkostoja kootaan isommiksi osaamiskeskittymiksi ja ekosysteemeiksi. Teema kannustaa alueellisia TKI-toimijoita – erityisesti tutkimusorganisaatioita nykyistä tiiviimpään yhteistyöhön yritysten kanssa maakuntarajat ylittäen. Teeman tärkeimpänä tavoitteena on nopeuttaa tutkimusosaamisen hyödyntämistä ja siirtoa yritysten kasvavaksi liiketoiminnaksi sekä tukea tässä tarvittavia verkostoja.

Teeman ajankohtaisista tiedoista tiedotetaan ELYjä, ministeriöitä, maakuntaliittoja, hakijoita ja muita toimijoita yhdessä muiden valtakunnallisten teemojen kanssa julkaistavassa uutiskirjeessä. Tämä uutiskirje julkaistaan kaksi kertaa vuodessa. Lisäksi teema on linkitetty yhteen kaupunkien ekosysteemisopimusten kanssa ja kaupunkeja tiedotetaan mm. avautuvista hauista.

6) Linkkejä valtakunnallisesta teemasta kertoville verkkosivuille [Innoverkostot - Nostetta tutkimus- ja yritysmaailman yhteistyöhön](#) [Innovaatio- ja osaamisverkostot | Rakennerahastot](#)

7) Valtakunnallisesta teemasta rahoitettujen hankkeiden lista:

1. Datasta vauhtia valmistavan teollisuuden liiketoimintaan, Satakunnan ammattikorkeakoulu Oy, Seinäjoen ammattikorkeakoulu Oy & Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy
2. Puu- ja hybridirakenteisten välipohjatuotteiden optimointi vähähiiliseen rakentamiseen, Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy
3. 3D-tulostuksen yhteishankeen valmisteluhanke (3DTY-v), Oulun yliopisto, Rovaniemen koulutuskuntayhtymä, Itä-Suomen yliopisto, Savonia-ammattikorkeakoulu & Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT
4. Virtual Remote Operation, Turun ammattikorkeakoulu, Centria-ammattikorkeakoulu & Savonia-ammattikorkeakoulu
5. Teollisuuden jätevesistä biokaasua ja arvokomponentteja, Oulun yliopisto & Hämeen ammattikorkeakoulu
6. Vetytalouden ja hiilen kiertotalouden valtakunnallinen innovaatio ja osaamisverkosto, Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT
7. Biojalostamot osana kestävää ja älykästä kiertotalous yhteiskuntaa (BioJaÄly), LAB-ammattikorkeakoulu

Vuonna 2024:

1. Tekoälyn ja koneoppimisen hyödyntäminen teollisuusprosessien ja rakennusten energiatehokkuuden parantamisessa (AIKO), Tampereen ammattikorkeakoulu
2. Hyvinvointialan Metaversumi (Wellbeing Verse), LUT
3. Tekoälyohjattu tarkka tiedonsaanti keskisuurissa yrityksissä, Haaga-Helia
4. SIX Supercharger - digitaaliset kaksoiset kestävässä ja älykkäässä valmistuksessa, Tampereen ammattikorkeakoulu
5. AI Sport, Haaga-Helia
6. Tutkimuksesta vetovoimaa elintarvikealan pk yrityksille, Forum Virium

Tutkimushankkeet 2023:

1. 3D-tulostuksen yhteishanke 3DTY (LUT, Oulun yliopisto, Rovaniemen koulutuskuntayhtymä, Savonia, TAMK, UEF, Dimecc Oy)
2. Teollisuusvesistä biokaasua ja arvokomponentteja (VESITAR) (HAMK, LUT, Oulun yo)
3. VauhtiData - Datasta vauhtia valmistavan teollisuuden liiketoimintaan (JAMK, SAMK, SeAMK)
4. PuuHyVä - Puu- ja hybridirakenteisen välipohjatuotteiden optimoinnin innovaatioverkosto (XAMK, Karelia, Luke, Tampereen yliopisto)
5. Vireo – Virtual Remote Operation (Savonia, Turun AMK)

Ja vuonna 2025 käynnistyvät:

1. Cognitive Robotics Initiative for Industry 5.0 (Centria, SAMK, Turun AMK, Vaasan AMK)
2. Itseohjautuvat hybridimateriaalit (Karelia amk, UEF, Aalto, Tampereen yliopisto)
3. Hyvinvointialan Metaversumi (LUT, UEF, LAB, Savonia)
4. SIX Supercharger - digitaaliset kaksoiset kestävässä ja älykkäässä valmistuksessa (SeAMK, TAMK)
5. Tekoälyohjattu tiedolla johtaminen pk-yritysten liiketoiminnassa (HY, Haaga-Helia, Tampereen yliopisto)
6. Kiertotaloudesta liiketoimintaa KIRA-alalla (TAMK, HAMK)
7. Tekoälyn soveltaminen yritysten automaattioratkaisuissa (OAMK, TAMK, Tampereen yliopisto)

Valtakunnallinen teema	Vihreä siirtymän teemakokonaisuus: <ul style="list-style-type: none">• Energiatohokkuus ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen• Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hillintätoimet• Hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta
Yhteyshenkilöt (koordinaatio tms. hankkeen yhteyshenkilö ja rahoittajan vastuuhenkilö)	Koordinaatiohankkeen yhteyshenkilö: Olli Voutilainen, olli.voutilainen@luke.fi , puh. 0295 322 402 Energiatohokkuus ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hillintätoimet, rahoittajan vastuuhenkilö Paula Alho, paula.alho@ely-keskus.fi , puh. 0295 037 284 Hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta, rahoittajan vastuuhenkilö Johanna Jalonen, johanna.jalonen@ely-keskus.fi , puh. 0295 025 154
Vastuullinen hallinnonala ja ministeriön vastuuhenkilön yhteystiedot	Ympäristöministeriö, Eeva Alho, eeva.alho@gov.fi , puh. 029 525 0011
Teeman toteutusaika	Ohjelmakausi 2021–2027
Teeman (EU+ valtio): a) julkinen rahoituskehys b) varaukset c) sidotut valtuudet d) maksetut kustannukset	a) julkinen rahoituskehys yhteensä 27 M€: Energiatohokkuus ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen 11,5 M€ Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hillintätoimet 4 M€ Hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta 11,5 M€ b) varaukset: Energiatohokkuus ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen 689 895 €, 6 % Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hillintätoimet 2 838 836 €, 71 % Hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta 4 063 986 €, 35 % c) sidotut valtuudet: Energiatohokkuus ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen 281 334 €, 2 % Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hillintätoimet 797 718 €, 20 % Hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta 3 187 129 €, 28 % d) maksetut kustannukset: Energiatohokkuus ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen 0 €

	Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hillintätoimet, kustannukset 230 064 €, tuen osuus 214 606 € (tilanne 7.11.2024) Hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta, maksetut kustannukset 130 950,55 €, tuen osuus 104 760,50 € (tilanne 31.10.24)

1) Tiivis kuvaus valtakunnallisen teeman sisällöstä ja teemassa rahoitettujen hankkeiden lukumäärä (max. 2000 merkkiä).

Energiatehokkuus ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen:

Teemassa edistetään energiatehokkaiden ja vähähiilisten ratkaisujen kehittämistä ja käyttöönottoa. Mahdollisia kohteita ovat esimerkiksi uudis- ja korjausrakentaminen, teollisuus, laitokset sekä julkinen ja yksityinen sektori. Teemaan liittyvät myös materiaalien käytön tehokkuus ja älyratkaisut. Rahoitettuja hankkeita 1.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hillintätoimet:

Teeman tavoitteena on saada aikaan uusia ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja ilmastonmuutoksen hillintään liittyviä ratkaisuja. Niillä vahvistetaan yhteiskunnan varautumista sää- ja ilmatoriskeihin, sopeutumista niihin ja vastataan vihreän siirtymän haasteisiin. Kehitettävät ratkaisut voivat olla esimerkiksi innovaatioita, teknologioita, toimintamalleja tai luontopohjaisia ratkaisuja.

Rahoitettuja hankkeita 6 sisältäen teemojen yhteisen koordinaatiohankkeen.

Hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta:

Teemassa tähdätään lisäarvoa tuottaviin hankkeisiin, joissa kehitetään ratkaisuja materiaalien kiertoon ja luonnonvarojen kulutuksen järjeistämiseen. Painopisteitä ovat esimerkiksi kokeilut, joilla edistetään jakamistaloutta ja uudelleenkäyttöä, tuotantokapasiteetin ja sivuvirtojen hyödyntämistä sekä kiertotalouden yhteistyömalleja.

Rahoitettuja hankkeita 5.

2) Kuvaus valtakunnallisen teeman konkreettisesta toiminnasta 31.10.2024 mennessä (max. 4000 merkkiä).

Teemakokonaisuudessa on toteutettu suunnitelman mukaisesti kaksi hankehakua. Vuoden 2023 haussa oli mukana kaikki teemat, ja siitä rahoitetut hankkeet ovat käynnistyneet alkuvuonna 2024. Vuonna 2024 ei avattu ilmastonmuutoksen sopeutumisen ja hillintätoimien hakua. Viimeisimmän haun hankehakemusten arviointi on raportointihetkellä käynnissä. Yleisesti voidaan todeta, että teemoissa on saatu tavoitteiden mukaisia hakemuksia ja hankkeita ja että rahankäytössä ollaan hyvässä vauhdissa.

Hakupainotukset on laadittu tiiviissä yhteistyössä ympäristöministeriön sekä ELY-keskusten ympäristöasiantuntijoiden muodostaman asiantuntijapoolin kanssa. Työskentelytapa on varmistanut toimenpiteiden kohdentumisen valtakunnallisten tarpeiden kannalta keskeisiin osa-

alueisiin. Koordinaatiohanke on tukenut prosessia tiedontuotannolla sekä fasilitoimalla työpajatyöskentelyä.

Teemakuvaukset päivitettiin syksyllä 2023 heijastamaan uuden hallitusohjelman prioriteetteja ja ympäristöministeriön strategisten tavoitteiden tarkennuksia. Vuonna 2024 ei ole todettu päivitystarvetta.

Teemojen yhteinen koordinaatiohanke on toiminut vuoden 2023 alusta. Koordinaatiohankkeen päävastuullinen toteuttaja on Luonnonvarakeskus (Luke), ja toteuttamiseen osallistuvat Hämeen ja Oulun ammattikorkeakoulut (HAMK ja OAMK).

Koordinaatiohanketta on toteutettu hankesuunnitelmassa laaditun vuosikellon mukaisesti. Hankkeen toimenpiteitä rytmittävät erityisesti teemakokonaisuuden haut, jotka ovat auki vuosittain kevästä syksyyn, sekä johtoryhmän kaksi kertaa vuodessa pidettävät kokoukset, joihin hanke tuottaa tietoa.

1. Viestintä-, verkosto- ja vaikuttamistoimenpiteet

Koordinaatiohankkeen pääviestintäkanava on jatkuvasti päivitettävä verkkosivusto (<https://valtakunnallinenvihreasiirtyma.fi>), jossa tiedotetaan teemakokonaisuuden rahoituksesta hanketoimijoille. Sivustolla on muutakin toimintaa tukevaa tietoa, kuten hankepankki ja koordinaatiohankkeen järjestämien tilaisuuksien materiaalit, ja siellä tiedotetaan tapahtumista ja julkaistaan vihreään siirtymään liittyviä blogikirjoituksia.

Koordinaatiohanke on kehittänyt viestintämateriaalia ja toteuttanut toisen hankehakukierroksen markkinoitiin sosiaalisen median mainontaa. Kampanjan voidaan arvioida tuottaneen myönteistä tulosta yhdessä muiden hakijakentän aktivointitoimien kanssa, sillä 2. hakuun hakemuksia jätettiin huomattavasti 1. hakuja enemmän.

Koordinaatiohankkeen asiantuntijat toimivat rahoitettujen hankkeiden ohjausryhmissä.

2. Hankkeen toteuttamat tapahtumat ja tilaisuudet

Koordinaatiohanke järjesti yhteistyössä rahoittajien kanssa kummallakin hakukierroksella hakuinfon ja sparraustilaisuuksia potentiaalisille hakijoille. Käynnistyneille hankkeille pidettiin verkostoitumistilaisuus, jonka tarkoituksena oli toimijoita verkottamalla jakaa tietoa toistensa tekemisistä sekä siten edistää hanketoimijoiden keskinäistä yhteistyötä ja mahdollisia synergioita.

Koordinaatiohanke on viestinyt teeman rahoituksesta aktiivisesti eri tilaisuuksissa. Se järjesti yhdessä alueiden ELY-keskusten ja maakuntien liittojen kanssa suuralueilla Kohti hiilineutraalia Suomea -tilaisuudet loppuvuonna 2023. Tilaisuuksissa viestittiin teemakokonaisuuden rahoituksesta, kerättiin syötteitä hakupainotusten muotoilun tueksi ja verkotettiin osallistujia.

Rahoituksesta on viestitty myös muiden kansallisten ja alueellisten tilaisuuksien yhteydessä, esim. Motivan Kestävän rahoituksen pyöreä pöytä -tilaisuudet, YM:n ja alueellisten toimijoiden Vihreän rahoituksen kiihdyttämö -tilaisuudet sekä Kuntamarkkinat. Tilaisuuksissa on aktivoitu potentiaalisia hankehakijoita ja edistetty synergioita muiden rahoitusten kanssa sekä luotu alustaa hankeyhteistyölle.

3. Tiedontuotanto

Koordinaatiohanke on tuottanut teemakokonaisuuteen liittyviä analyysejä perustuen mm. hankeaineistoon, tutkimuskirjallisuuteen sekä eri tilaisuuksista saatuihin havaintoihin. Tieto on palvellut hakupainotusten muotoilua sekä koordinaatiohankkeen toteuttamista kokonaisuudessaan. Tietoa on jaettu myös asiantuntijoiden blogikirjoituksilla koordinaatiohankkeen verkkosivustolla.

3) Arvio valtakunnalliselle teemalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta tarkastelujaksolla ja kumulatiivisesti toiminnan käynnistymisestä (max. 2000 merkkiä).

Vihreän siirtymän valtakunnallisten teemojen toteutus on käynnistynyt suunnitelman mukaisesti. Rahoitetut hankkeet edistävät hyvin teemojen tavoitteita ja niiden odotetaan tuottavan valtakunnallisesti hyödynnettäviä ratkaisuja. Hankkeiden ollessa vasta alkuvaiheessa niiden tuotoksista ja aikaansaaduista vaikutuksista ei ole vielä kertynyt raportoitavaa.

Koordinaatiohankkeen toteutusajan alusta 31.10.2024 mennessä hankkeen tavoitteet kokonaisuudessaan ovat täyttyneet hyvin suhteessa hankesuunnitelmaan ja hankevuosikelloon. Siten voidaan olettaa, että koordinaatiohankkeelle ja ylipäättään teemakokonaisuudelle asetettuihin yleisiin ja myös teematason tavoitteisiin on pystytty osaltaan vastaamaan. Merkittävin poikkeama koordinaatiohankkeen toteutuksessa suhteessa suunniteltuun on ollut hankkeen verkkosivuston perustaminen, jonka osalta myöhästettiin selvästi, ja saatiin auki vuodenvaihteessa 2023–2024.

Toiminnan tuloksellisuutta voidaan välillisesti arvioida saapuneiden hakemusten määrällä. 2. hakukierroksella saapuneiden hakemusten määrä oli huomattavasti suurempi 1. hakukierrokseen verrattuna, mikä viittaa siihen, että teemakokonaisuudesta viestiminen ja sen tunnetuksi tekemisessä on edistytty. Myös koordinaatiohankkeen viestinnällisillä ja muilla toimilla on ollut myönteinen vaikutus teemakokonaisuuden tietoisuuden lisäämisessä ja uusien toimijoiden aktivoinnissa, mikä on poikanut vihreän siirtymän näkökulmasta relevantteja hanke-esityksiä.

Koordinaatiohanke on kerännyt palautetta tapahtumien ja tilaisuuksien yhteydessä. Palaute on ollut keskimäärin hyvää. Palautteissa on toivottu tavoitettavampaa viestintää laajemmalle joukolle sidosryhmiä. Tähän haasteeseen pyritään jatkuvasti vastaamaan tunnistamalla uusia kohderyhmiä ja viestintäkanavia sekä aktiivisesti hyödyntämällä jo tunnistettujen sidosryhmien viestintäkanavia.

4) Kuvaus tulevana vuonna toteutettavasta toiminnasta ja suunnitelluista painotuksista (esim. hakuihin liittyen) (max. 2000 merkkiä)

Koordinaatiohankkeen toimintaa vuonna 2025 määrittää hankesuunnitelma sekä laaditun hankevuosikellon mukainen toiminta. Kohdan 2 (Kuvaus valtakunnallisen teeman konkreettisesta toiminnasta 31.10.2024 mennessä) mukaisia toimia toteutetaan pääpiirteissään myös vuonna 2025, tarkempien yksityiskohtien selvityksessä myöhemmin.

3. hankehakukierros avautunee toukokuussa 2025. Tulevassa haussa ovat auki kaikki kolme teemaa, edellisen haun kahden teeman sijaan. Hakukierroksen avautumista edeltää hakupainotusten muotoilu, johon koordinaatiohanke osallistuu tiedontuotannollaan sekä fasilitoimalla hakupainotusten muotoiluun liittyvää, koordinaatiohankkeen ulkopuolisen asiantuntijapoolin työskentelyä työpajojen sarjassa talvella –25. Käynnissä oleville sekä uusille rahoitettaville hankkeille järjestetään verkostoitumistilaisuudet vuoden –25 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana.

Teemakokonaisuuden rahoitusmahdollisuudesta tiedotetaan ja siten potentiaalisia hankehakijoita aktivoidaan jo ennen keväällä 2025 käynnistyvää uutta hakukierrosta. Kun hakukierros on avautunut, järjestetään edellisvuosien tavoin hankehakuinfo ja sparraustilaisuudet potentiaalisille hankehakijoille sekä jatketaan muuta tiedottamista.

Vuonna 2025 toteutetaan vihreän siirtymän teemakokonaisuuden väliarviointi, jonka toteuttaa koordinaatiohankkeen ulkopuolinen toimija. Koordinaatiohanke vastaa arviointitoimeksiantoon liittyvästä kilpailutuksesta sekä yhdessä YM:n kanssa arvioinnin toteutustavan ja sisällön suunnittelusta. Väliarvioinnilla tuotetaan tietoa teemakokonaisuuden toteutuksesta sisältäen mennessä 2. hakukierroksen (2024) hankerahoituspäätökset.

5) Kuvaus teeman yhteyksistä alueelliseen toimintaan, esim. toteutuneet toimenpiteet ja yhteistyö (max. 2000 merkkiä)

Teemakokonaisuuden täydentävyyttä suhteessa alueelliseen toimintaan seurataan johtoryhmässä. Hakupainotusten laadinnassa keskeinen periaate on alueilla tehdyn työn tukeminen ja täydentäminen. Vuonna 2025 avautuvan haun painotusten muotoilua varten on suunniteltu ns. aluesyötekyselyä alueen toimijoille (ainakin ELY-keskukset ja maakuntien liitot).

Koordinaatiohanke tukee käytännön tasolla yhteensovittamista ja valtakunnallista lisäarvoa tuovien kehittämistarpeiden tunnistamista. Koordinaatiohanke kerää säännöllisesti eri tilaisuuksissa ja verkostoissa syötteitä valtakunnallisen teemakokonaisuuden hakupainotusten muotoilun tueksi. Samalla se viestii alueille valtakunnallisten vihreän siirtymän teemojen painotuksista ja toimenpiteistä. Yhtenä esimerkkinä mainittakoon, että 2. hakukierrokseen liittyvässä sparraustilaisuudessa Hämeen maakunnan liiton edustaja esitteli teemakokonaisuuden alueellista rahoitusta, millä luotiin lisätietoa ja ymmärrystä alueellisen ja valtakunnallisen hankerahoituksen kokonaisuudesta. Kaikkiaan potentiaalisia hankehakijoita on informoitu myös alueellisesta rahoituksesta sekä eroista alueellisen ja valtakunnallisen rahoituksen välillä, vaikka luonnollisesti pääpaino tiedottamisessa on ollut valtakunnallisessa hankerahoituksessa.

Koordinaatiohanke on analysoinut teemakokonaisuuden alueellisten EAKR-hankkeiden sisältöjä ja peilannut niitä YM:n laatimiin valtakunnallisten teemojen teemakuvausten osa-alueisiin, sekä vertaillut tästä näkökulmasta keskenään alueellisia rahoitettuja hankkeita ja valtakunnallisia pisteytykseen päässeitä hankkeita. Lisäksi alueellisista hankkeista on tehty analyysia EU:n alue- ja rakennepoliittikan hanketietopalvelun (Tiepa) aineiston pohjalta ja niin ikään verrattu havaintoja 1. kierrokselta pisteytykseen päässeisiin valtakunnallisen teemakokonaisuuden hakemuksiin.

6) Linkkejä valtakunnallisesta teemasta kertoville verkkosivuille

<https://rakennerahastot.fi/valtakunnalliset/vihrea-siirtyma>

<https://valtakunnallinenvihreasiirtyma.fi/>

<https://ym.fi/avustukset-ja-tuet/euroopan-aluekehitysrahasto>

7) Valtakunnallisesta teemasta rahoitettujen hankkeiden lista:

ET 2.1. Energiatehokkuus ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen

- VISIIRI – Vihreän siirtymän ICT-ekosysteemi: [GreenI ICT Visiiri – Vihreän siirtymän kansallinen ICT-ekosysteemi | TIEKE](#)

ET 2.2. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hillintätoimet

- Ilmastokestävät pientaloalueet (ILPI): [Ilmastokestävät pientaloalueet \(ILPI\) - HAMK](#)
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hillintä hoitotyössä (Isohoito): [Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hillintä hoitotyössä \(Isohoito\) - THL](#)
- Taloyhtiöt muuttuvassa ilmastossa TALVI: <https://ilmastoinfo.hsy.fi/palvelut-ja-materiaalit/taloyhtiot-muuttuvassa-ilmastossa-talvi/>
- Tulevaisuuden metsätaimituotanto: Innovatiiviset kasvinsuojeluratkaisut: [Tulevaisuuden metsätaimituotanto: Innovatiiviset kasvinsuojeluratkaisut | Luonnonvarakeskus](#)
- Ilmastonmuutoksen vaikutusten seurantamenetelmän kehittäminen kulttuuriperintökohteisiin: <https://www.slhk.fi/hankkeet/kulttuuriperinto-ja-ilmastonmuutos/>

ET 2.3 Hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta

- Biokierron kestävät pakkausratkaisut – BioPak: <https://www.xamk.fi/hanke/biopak-biokierron-kestavat-pakkausratkaisut/>
- Ekoälyä: <https://www.ekoalya.fi/>
- Käytöstä poistunut puumateriaali kiertoon (PUMASKA): <https://www.hamk.fi/projektit/kaytosta-poistunut-puumateriaali-kiertoon-pumaska>
- KIRA CIRCULARIS - Kiinteistö- ja rakennusalan kierron tuotteet, palvelut ja innovaatiot: <https://www.metropolia.fi/fi/tutkimus-kehitys-ja-innovaatiot/hankkeet/kira-circularis>
- ReseptiRobotti - Tiedosta tehoa tuotekehitykseen: <https://www.xamk.fi/hanke/reseptirobotti-tiedosta-tehoa-tuotekehitykseen/>